

FIȘA DISCIPLINEI 2022-2023

1. Date despre program

Instituția de învățământ superior	Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava
Facultatea	Facultatea de Științe ale Educației
Departamentul	Departamentul de Specialitate cu Profil Psihopedagogic (DSPP)
Domeniul de studii	Științe ale Educației
Ciclul de studii	NIVELUL I (inițial)
Programul de studii	Program de formare psihopedagogică

2. Date despre disciplină

Denumirea disciplinei	PSIHOLOGIA EDUCAȚIEI				
Titularul activităților de curs	Lector univ. dr. Liliana Bujor, Lect. univ. dr. Monica Turturean				
Titularul activităților aplicative	Asist. univ. dr. Andreea Ursu, Asist. univ. dr. Livia Feidaros				
Anul de studiu	I	Semestrul	I	Tipul de evaluare	examen
Regimul disciplinei	Categoría formativă a disciplinei DF - fundamentală, DD - în domeniu, DS - de specialitate, DC - complementară				DF
	Categoría de opționalitate a disciplinei: DI - impusă, DO - opțională, DF - facultativă				DI

3. Timpul total estimat (ore alocate activităților didactice)

I a) Număr de ore pe săptămână	4	Curs	2	Seminar	2	Laborator		Proiect	
I b) Totalul de ore pe semestru din planul de învățământ	56	Curs	28	Seminar	28	Laborator		Proiect	

II Distribuția fondului de timp pe semestru:	ore
II a) Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe	27
II b) Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren	20
II c) Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri	20
II d) Tutoriat	
III Examinări	2
IV Alte activități:	

Total ore studiu individual II (a+b+c+d)	67
Total ore pe semestru (I+II+III+IV)	125
Numărul de credite	5

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

Curriculum	
Competențe	

5. Condiții (acolo unde este cazul)

Desfășurare a cursului	videoprojector, tablă	
Desfășurare aplicații	Seminar	videoprojector, foi flipchart, tablă
	Laborator	
	Proiect	

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	CP1- Utilizarea eficientă a terminologiei de specialitate în analiza și gestionarea practică a situațiilor didactice CP6- Consilierea și orientarea psihopedagogică a beneficiarilor procesului educațional;
-------------------------	---

Competențe transversale	CT1- Utilizarea resurselor specifice învățării pe tot parcursul vieții în dezvoltarea profesională pentru cariera didactică CT4- Raportarea responsabilă la valorile și normele de etică și deontologie corespunzătoare profesiei didactice;
-------------------------	---

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

Obiectivul general	Aplicarea cunoștințelor psihologiei educației în vederea formării unor premise conceptual-practice utile în cunoașterea psihologică a elevilor și în organizarea activității didactice
--------------------	--

8. Conținuturi

CURS	Nr. ore	Metode de predare	Observații
I. Psihologia educației – obiect de studiu și importanță 1.Considerații introductive cu privire la psihologia educației ca ramură științifică 2. Psihologia educației și rolul ei în formarea viitorului profesor - model integrativ	2	Prelegerea Conversația euristica Problematizarea	
II. Cunoașterea elevului în contextul psihologiei educației 1. Importanța cunoașterii elevului 2. Metode de cunoaștere 3. Instrumente de cunoaștere (Fișa de caracterizare psihopedagogică)	2	Prelegerea Conversația euristica Problematizarea	
III. Factorii dezvoltării psihice 1. Definirea conceptului de dezvoltare psihică. 2. Factorii dezvoltării psihice – prezentare analitică 3. Modele teoretice ale dezvoltării psihice	2	Prelegerea-dezbatere Conversația euristica Problematizarea	
IV. Particularități de învățare specifice vârștelor școlare – repere psihogenetice ale dezvoltării psihosociale și morale 1. Conceptul de stadiu de dezvoltare. Stadii și substadii ale dezvoltării psihice 2. Particularități ale învățării prin raportare la dezvoltarea psihosocială (E. Erikson) 3. Particularități ale dezvoltării prin raportare la dezvoltarea morală (L. Kohlberg) – formarea caracterului	2	Prelegerea Conversația euristica Problematizarea Studiul de caz	
V. Particularități de învățare specifice vârștelor școlare – repere psihogenetice ale dezvoltării cognitive 1. Învățarea din perspectivă constructivistă 2. Particularități ale învățării prin raportare la dezvoltarea cognitivă (J. Piaget) 3. Repere psihogenetice ale vârștelor școlare	2	Prelegerea Dezbaterea Conversația euristica Problematizarea	
VI. Personalitatea și învățarea (Teoria trăsăturilor și Teoria factorială) 1. Conceptul de personalitate 2. Temperamentul (latura dinamico-energetică) 3. Caracterul (latura relațional- valorică) 4. Aptitudinile (latura instrumental-operațională) și inteligența	2	Prelegerea Conversația euristica Problematizarea	
VII. Motivație și învățare 1. Considerații introductive 2. Motivația ca proces 3. Motivația ca structură 4. Strategii de motivare a elevilor pentru învățare. Motivarea din perspectiva teoriei condiționării instrumentale a învățării (Skinner)	2	Prelegerea Conversația euristica Problematizarea	
VIII. Afectivitatea și voința 1. Afectivitatea ca determinant energetic al activității 2. Diferențe în manifestarea afectivității – inteligența emoțională 3. Voința ca modalitate superioară de autoreglaj și	2	Prelegerea Conversația euristica Problematizarea	

componentă a inteligenței emoționale			
IX. Percepția, reprezentările și stilul de învățare 1. Percepția și învățarea perceptivă – definire, caracteristici, moduri de dezvoltare a învățării perceptivă. Învățarea prin condiționare clasică și operantă 2. Reprezentările și rolul lor în învățare – definire, forme, caracteristici, rolul antrenamentului mental, funcții 3. Stiluri de învățare – învățarea eficientă din perspectiva stilurilor propuse de model Linksman (1996)	2	Prelegerea Conversația euristica Problematizarea	
X. Atenția și rolul ei în învățare 1. Atenție și învățare – definire, tipuri, factori, calități 2. Mecanisme de antrenare a atenției în învățare	2	Prelegerea Conversația euristica Problematizarea	
XI. Rolul memoriei și al gândirii în învățare 1. Modelul învățării ca procesare a informației 2. Memoria și sistemele mnemonice implicate în învățare 3. Gândirea și organizarea informațiilor	2	Prelegerea Conversația euristica Problematizarea	
XII. Imaginația și învățarea creativă 1. Rolul imaginației în învățare – definire, forme, procese, etape, personalitatea creativă, blocaje și metode de stimulare a creativității, rolul educației 2. Teoria învățării creative (Torrance)	2	Prelegerea Conversația euristica Problematizarea	
XIII. Învățare și relaționare 1. Rolul limbajului în învățare 2. Învățarea din perspectiva teoriei constructivismului social 3. Învățarea din perspectiva modelului interacționalist al școlii de la Geneva	2	Prelegerea Conversația euristica Problematizarea	
XIV. Curs evaluativ	2	Conversația euristica Exercițiul	
Bibliografie			
Balan C., C., Schipor D., M. (2009), <i>Psihologia educației- primii pași pentru a fi profesor</i> , Ed. USV; Bujor, L. (2019), <i>Reglarea emoțională. Determinanți, consecințe afective și remedii</i> , Ed. Institutul European; Cosmovici A. (1996), <i>Psihologie generală</i> , Ed. Polirom, Iași; Cosmovici A., Iacob L. (2000), <i>Psihologie școlară</i> , Ed. Polirom, Iași; Crahay, M. (2009), <i>Psihologia educației</i> , Ed. Trei, București; Crețu, C. (1997), <i>Psihopedagogia succesului</i> , Ed. Polirom, Iași; Kalat, J.W. (2008), <i>Introduction to psychology. Eight edition</i> , Thomson Wadsworth; Neacșu, I. (coord.). (2018), <i>Psihologia educației</i> , Ed. Polirom, Iași; Neculau A. (coord.). (2000), <i>Psihologie- manual pentru clasa a X-a</i> , Ed. Polirom, Iași; Papalia, D.E., Olds, S. W., Feldman, R.,D. (2021). <i>Dezvoltarea umană</i> . Ed. Trei, București; Preiss, D., Sternberg, R., (2010), <i>Innovations in educational psychology</i> , Springer Publishing Company, New York; Sălăvăstru, D., (2004), <i>Psihologia educației</i> , Ed. Polirom, Iași; Schaffer, H.R., (2004), <i>Introducere în psihologia copilului</i> , Ed. ASCR, Cluj-Napoca; Schipor, D, Bujor, L., (2011), Building a tool for psychometric evaluation of student's attitudes concerning teaching career; <i>Procedia Social and Behavioral Sciences</i> , Vol. 11, 281-285; Șchiopu U., (1997), <i>Psihologia vârstelor- ciclurile vieții</i> , EDP, București; Serdenciuc, N., L., Bujor, L. (2012), <i>Decalog în dialog. Despre devenire și succes în cariera didactică</i> , Ed. USV Wagner, T. (2020), <i>Învață cu inima</i> , Ed. Publica, București; Warwood, R., Miller, S.A., Vasta, R. (2010), <i>Psihologia copilului</i> , Ed. Polirom, Iași;			
Bibliografie minimală			
Balan C., C., Schipor D., M., (2009), <i>Psihologia educației- primii pași pentru a fi profesor</i> , Ed. USV; Serdenciuc, N., L., Bujor, L. (2012), <i>Decalog în dialog. Despre devenire și succes în cariera didactică</i> , Ed. USV Wagner, T. (2020), <i>Învață cu inima</i> , Ed. Publica, București;			

Aplicații (Seminar)	Nr. ore	Metode de predare	Observații
I. Seminar introductiv în psihologia educației sau despre ce înseamnă „a fi profesor” 1. Cunoașterea grupei de studenți 2. Așteptări, cerințe, modalități de evaluare	2	Conversația euristica Exercițiul Problematizarea	

3. Recomandări din partea studenților			
4. Reflecții asupra profesiei didactice			
II. Metode de cunoaștere a personalității elevilor	2	Conversația euristica Exercițiul Problematizare Studiu de caz Brainstorming	
1. Clarificări conceptuale			
2. Modelul integrativ al variabilelor învățării. Aplicații			
3. Importanța cunoașterii elevilor			
4. Metode de cunoaștere a elevului			
5. Instrumente de cunoaștere a elevului (Fișa de caracterizare psihopedagogică)			
III. Sistemul psihic al elevului din perspectiva dezvoltării și învățării	2	Conversația euristica Exercițiul Problematizarea Demonstrația Brainstorming	
6. Delimitări conceptuale: dezvoltare, creștere, maturizare, ereditate, mediu, educație			
7. Ereditate, mediu, educație- influențe specifice asupra sistemului psihic uman			
8. Dezbateri „Ereditate, mediu, sau educație?”			
IV. Formarea și dezvoltarea personalității	2	Conversația euristica Exercițiul Problematizarea Studiu de caz Brainstorming	
1. Dezvoltarea psihosocială. Crizele identității în teoria lui Erikson			
2. Dezvoltarea morală- Kohlberg.			
3. Etape, caracteristici, particularități			
4. Studiu de caz și completarea secțiunii corespunzătoare în Fișa psihopedagogică			
V. Formarea și dezvoltarea personalității	2	Conversația euristica Exercițiul Problematizarea Studiu de caz Brainstorming	
1. Dezvoltarea cognitivă. Implicațiile modelului piagetian și constructivismului sociocultural (Bruner) în învățarea eficientă.			
2. Etape, caracteristici și particularități			
3. Completarea secțiunii corespunzătoare în Fișa psihopedagogică			
VI. Personalitatea și modelabilitatea ei prin învățare	2	Conversația euristica Exercițiul Problematizarea Brainstorming	
1. Modelul trăsăturilor și modelul factorial			
2. Temperamentul (latura dinamico- energetică)			
3. Caracterul (latura relațional-valorică)			
4. Aptitudini (latura instrumental operațională) și inteligența			
5. Completarea secțiunii destinată personalității în Fișa psihopedagogică			
VII. Procesele reglatorii și rolul lor în activitatea de învățare..Motivația	2	Conversația euristica Exercițiul Problematizarea Brainstorming	
1. Cunoașterea motivației. Structură, forme, tipuri ale motivației școlare.			
2. Piramida lui Maslow			
3. Formarea motivației învățării. Aplicații ale condiționării instrumentale în învățarea eficientă			
4. Completarea secțiunii corespunzătoare proceselor reglatorii în Fișa psihopedagogică			
VIII. Procesele reglatorii și rolul lor în activitatea de învățare. Afectivitatea și voința	2	Conversația euristica Exercițiul Problematizarea Brainstorming	
1. Implicațiile emoțiilor, inteligenței emoționale și reglării emoționale în activitatea educațională			
2. Rolul profesorului în educarea afectivității.			
3. Impactul proceselor volitive în învățare. Cultivarea voinței prin învățare			
4. Completarea secțiunii corespunzătoare proceselor reglatorii în Fișa psihopedagogică			
IX. Rolul proceselor de cunoaștere senzorială în învățare	2	Conversația euristica Exercițiul Problematizarea Brainstorming	
1. Percepția și observația			
2. Reprezentările și stilurile de învățare			
3. Completarea secțiunii aferente în Fișa			

psihopedagogică			
X. Rolul atenției în învățarea eficientă 1. Calitățile atenției și dezvoltarea lor prin activități educative 2. Cauze și remedii în tulburările de atenție 3. Caracterizarea atenției în Fișa psihopedagogică	2	Conversația euristica Exercițiul Problematizarea Brainstorming	
XI. Procesele cognitive și rolul lor în activitatea de învățare. Memoria și gândirea. Teoria procesării informațiilor 1. Rolul memoriei în activitatea psihică 2. Memorarea și învățarea – principii ale unei activități educative eficiente 3. Procedee mnemotehnice și strategii de învățare 4. Caracterizarea proceselor cognitive în Fișa psihopedagogică	2	Conversația euristica Exercițiul Problematizarea Brainstorming	
XII. Imaginația și învățarea creativă 1. Imaginația și creativitatea în învățare 2. Metode de stimulare a creativității în activitatea educațională 3. Referatul ca produs al gândirii și eseul ca produs al imaginației 4. Caracterizarea imaginației și creativității în Fișa psihopedagogică	2	Conversația euristica Exercițiul Problematizarea Brainstorming Discuția panel Metoda 6-3-5 Metoda 6-6	
XIII. Personalitatea elevului în contextul social al școlii 1. Limbajul și comunicarea- forme, funcții, blocaje ale comunicării Relația profesor- elev în contextul învățării. Constructivismul social – Vîgotski 2. Relația elev – elev în contextul învățării. Teoria interacționalistă a Școlii de la Geneva 3. Dezbateri	2	Conversația euristica Exercițiul Problematizarea	
XIV. Seminar de sinteză și evaluativ 1. Evaluarea finală a seminarului 2. Consolidarea structurii relațional – logice a cunoștințelor prin integrarea în scheme	2	Conversația euristica Exercițiul Problematizarea	
Bibliografie			
Balan C., C., Schipor D., M. (2009), <i>Psihologia educației- primii pași pentru a fi profesor</i> , Ed. USV; Bujor, L., Schipor, D. M. (2016), <i>Caiet de seminar pentru un studiu activ al Psihologiei educației</i> , Ed. USV; Cosmovici A. (1996), <i>Psihologie generală</i> , Ed. Polirom, Iași; Cosmovici A., Iacob L. (2000), <i>Psihologie școlară</i> , Ed. Polirom, Iași; Crețu, C. (1997), <i>Psihopedagogia succesului</i> , Ed. Polirom, Iași; Kalat, J.W. (2008), <i>Introduction to psychology. Eight edition</i> , Thomson Wadsworth; Neacșu, I. (coord.). (2018), <i>Psihologia educației</i> , Ed. Polirom, Iași; Neculau A. (coord.). (2000), <i>Psihologie- manual pentru clasa a X-a</i> , Ed. Polirom, Iași; Papalia, D.E., Olds, S. W., Feldman, R.,D. (2021). <i>Dezvoltarea umană</i> . Ed. Trei, București; Preiss, D., Sternberg, R., (2010), <i>Innovations in educational psychology</i> , Springer Publishing Company, New York; Sălăvăștru, D., (2004), <i>Psihologia educației</i> , Ed. Polirom, Iași; Schaffer, H.R., (2007), <i>Introducere în psihologia copilului</i> , Ed. ASCR, Cluj-Napoca; Schipor, D, Bujor, L., (2011), Building a tool for psychometric evaluation of student's attitudes concerning teaching career; <i>Procedia Social and Behavioral Sciences</i> , Vol. 11, 281-285; Șchiopu U., (1997), <i>Psihologia vârstelor- ciclurile vieții</i> , EDP, București; Serdenciuc, N., L., Bujor, L. (2012), <i>Decalog în dialog. Despre devenire și succes în cariera didactică</i> , Ed. USV Wagner, T. (2020), <i>Învață cu inima</i> , Ed. Publica, București; Warwood, R., Miller, S.A., Vasta, R. (2010), <i>Psihologia copilului</i> , Ed. Polirom, Iași;			
Bibliografie minimală			
Balan C., C., Schipor D., M., (2009), <i>Psihologia educației- primii pași pentru a fi profesor</i> , Ed. USV; Serdenciuc, N., L., Bujor, L. (2012), <i>Decalog în dialog. Despre devenire și succes în cariera didactică</i> , Ed. USV Wagner, T. (2020), <i>Învață cu inima</i> , Ed. Publica, București;			

9. **Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului**

Conținuturile disciplinei sunt în deplin acord cu abordările contemporane vizând integrarea valențelor activităților

privind pregătirea psihopedagogică a viitorilor profesori pentru învățământul gimnazial Ca rezultat al consultării fișelor disciplinelor de la programe de studii similare susținute de universitățile din țară, conținuturile disciplinei *Psihologia educației* au fost structurate în concordanță cu nevoile de formare ale beneficiarilor și în acord cu profilul de competențe profesionale și transversale ale profesorului pentru învățământ gimnazial.

10. Evaluare

Tip activitate	Criterii de evaluare	Metode de evaluare	Pondere din nota finală
Curs	1. Gradul de însușire a reperelor teoretice specifice disciplinei 1.1. Prezența activă la activitatea de curs (2 p) 1.2. Test docimologic (8 p)	Examen scris (Test docimologic) Observarea sistematică a activității studenților	50
Seminar	2. Participarea activă la activitățile de seminar (implicare în activități de tip dezbateri, propunere exerciții pentru stimularea proceselor psihice) (3 p) 3. Realizarea portofoliului de seminar: 3.1. Fișa de caracterizare psihopedagogică (va fi completată pentru un elev în școala primară sau în școala gimnazială) (4 p) https://fsed.usv.ro/wp-content/uploads/sites/14/2021/11/fisa-de-caracterizare-psihopedagogica-2021.pdf 3.2. Eseu pe tema <i>Eu profesor- caracteristici psihosociale relevante</i> (3 p) Cerințe: - originalitate 100% - propunerea unui titlu în acord cu tema - utilizarea conceptele învățate la Psihologia educației pentru a descrie propria persoană în rol de profesor - integrarea, a cel puțin trei idei, din bibliografia de mai jos: <ul style="list-style-type: none"> • Serdenciuc, N., L., Bujor, L. (2012) • Wagner, T. (2020) 	Observarea sistematică a activității studenților Portofoliu	50
Laborator			
Proiect			
Standard minim de performanță:			
<ul style="list-style-type: none"> - capacitatea de a opera minimal în sfera teoretică a psihologiei educației; - capacitatea de a aplica informațiile specifice psihologiei educației în contexte didactice concrete; - demonstrarea abilităților de a utiliza metodele de cunoaștere psihologică a elevilor în vederea completării fișei psihopedagogice 			

Data completării	Semnătura titularului de curs	Semnătura titularului de aplicație
20.09.2022	Lect. univ. dr. Liliana BUJOR Lect. univ. dr. Monica TURTUREAN	Asist. univ. dr. Andreea URSU Asist. univ. dr. Livia FEIDAROS

Data avizării în departament	Semnătura directorului de departament
	Conf. univ. dr. Ioan MAXIM

Data aprobării în Consiliul academic	Semnătura decanului
	Conf. univ. dr. Adina Aurora Colomeischi
